

tad stipri ja baidas, ta wehl negatawo ausu, meeschu un pahlschu augu raschai ir stipri kaitets. Ari Kursem̄, zil spreeshams no daschado forespontentu finojumeein, raschias apstahllit naw labali. Pat no Deenwidus Kursemes jou fino par natis salnam, luras negatawajai lobibai stipri buhs laitejuschas. Semlopjeem ta tad atsal gruhts gads.

No bijuscha Rīgas mahzibas apgabala
puratora M. N. Kapustina webstulem A. A. Bor-
senlam, „Nordlivel. Zeitung” pasneds daščus išwillumus.
Tā sahda wehstule no 8. februara 1891. g., tad M. N.
Kapustins jau bij Peterburgas mahzibas apgabala kurators,
wirsch šķērjoties uz sawu Baltijas darbibu, issala sawus
uſſstatus par pirmamahzibas pasneigšanu nelreevu behrneem,
pee lam uz sawu personisku piediļbwojumu pamata nonaht
pee gala sliehguma, ka pirma mahziba zittautibas behrneem
pasneedjama newis treetu, bet winu mahtes walodā. Tāt
paschā webstule tablāk teitīs:

"Had man buhs walaš, ralstischu pats sahdu ralstu par

Baltijos školam. Tagad mans uždevums ir reorganizēt Peterburgas gubernas školas par freewu školam un esmu jau esneidjis preelschilumu par freewu valodas eewešchanu Kolpinas školotāju seminarā, kur — nesītu aiz labā cemesla — simeem teik pasneegta valzī mahzība. Bes ūmu školo-tajeem, kuri labi prot pa freevisli, nevar nela darit; lihds schim Peterburgas gubernā ir webi lahdas 60 školas pa-līluscas ūmu. Baltijas gubernās monā rihzībā bij školotāju saastawē, ko dēwa diwi seminarī — Jurjewas un Kuldīgas. Saprotams, ka starp teem bij dauds waitak latwēfchū, kuri freewissli prata, nela freewu.

furi latwifli runaja — lai gan Migas garigā seminarā, abos skolotaju seminaros un pat srona gimnāzijās teek pašneegtas weetejās walodas, tomehr tās deemschehl mahjas til latweeschi un īgauni. — Turpreti juhs neatradisat neweenu weenigu baronu, kas nerunatu īgaunisti waj latwifli. Preesch 3 gadeem semes marschals barons Meyendorfs tureja latweeschu dseedašchanas svehīlos runu latweeschu walodā; goda weertesnēs grafs Sievers Behsīs pahrtulko ziteem teesneſchein wiju, kas teesās preeschā teek runats. Mumis turpretri wajag muhsu runās pee latra punkta apstahies un nogaidit, kamehr fajitais teek no tulsa pahrtulks latweeschu walodā. Nahforschā paaudse runās pa freewifli; bet tas ir panahkams tikai ar latwifli runajoschū skolotaju palibdsibu, t. i. pastahwoſhos apstahīlos ar latweeschu palibdsibu, furi beiguschi muhsu seminaru surfu un tur peesawinajuschees neween freewu walodu, bet ori freewu pasaules uſſtatuſ. Tahdā paschā fahrtā man sche jausslabjas pret ſomu ſkolam. Kamehr man naw dſimuschu ſomu ſkolotaju, furi prot freewu walodu un vilditi freewu juhtam, es newaru nefur rokas peelīst. Luhdsu mani atwainot par ſchein plafchajeem iſſlaidrojumeem ſchai leetā, bet preesch manis tas ir dſibwibas jautajums... Nedrihīst leetai paſchais kaitet zaut weena waj otru perſonu apſuhdsibu waj aſſtahweschamu. Nedrihīst tizet baumam, furu weens otris neapmeerīnāts, waj ſawās zeribās maldījēes freewīs pasaule laiſch.

Widsemes muischneku un pilsehtas aibildnibas eestahdem jeb tõ faustam bahrinu teesam Widsemes gubernators zaur jirkularu no 13. dez. 1896. g. parveholeja, la wiſas scho eestahchhu eelschejäas un ahtejäas datiſhanas un farakſtischanas wedamas freewu walodä. Pret scho rihtojumu 4 muischneelu bahrimu teesas bij zehluschas pahruhdibas pee walodschä senata. Tagad, la „Hell. Anz.“ sino 30. julijsä sch. g. islaitsi senata ulass, zaur kuru min. gubernatora jirkulars atſihts par pilnigi likumigu un pahruhdibas atraiditas. Tä tad turpmal minetäm aibildnibas eestahdem wiſas darischanas javed freewu walodä un täm uaw teesibas peenemt zitü walodä farakſtitus luhgumus waj eesuegumus, neds ari peelift pee freewu telsia wahzu tulsojumu.

No Skrihweres. Schejeneeschus pahrsteidsa behdu wehsts, la muhsu pogasta wezalajs, Kruhmina lgs. 6 sept. sawā 37. dñshwes gada no ščis pahaules ščithrees. Aisgahjeja meesas tapa 10. sept. Skrihweres lapsehīa gulditas. Geveh-rojot to, la wīsch la pagasta wezalajs sawā omatū bij wi-pahrigu oisnibu eeguwis, Skrihweres pagastis jaur sawu ralst-wedi Neumana lgu, wina nöpelnus zildinadams, uslitsa tam us lapa jaiku wainagu ar wirstärkstu weenā pušē: „Sawām mihtam pogasta wezalajam. Skrihweres pagassis,” otra pušē: „Dusi saldi.” Ari weetejā Ladd beedribā, kuras lasefers aissah-jejs bij, bija steiguses to pawabit. Lat gan bij darba deena, tad tomehr beedribas toris gandrībs wīsa sawā pilnā fastahwā nodseedaja pee aissahdoja lapa diwas jaulas bektu dseejmas. Aisgahjejs to ori bij pilnigi pelsnijis, jo winam mineta bee-driba skahweja tuwu pee ūrds. Kuras dabas zilwels buhdams tos to, kur bij wajadsigs, pabalstija gan garigo, gan materialū finā, bet arweenu kluši, bes troßchua. Wisspahrlgi dñshwē wīsch bij laddarigs zilwels, bet arweenu tā, la kreisā roka nesino, lo labā dora. Dusi saldi, Lawi darbi Tevi pawaba!

No Wez-Peebalgas. Kopsh doscheem gadeem mubskorespondenzi isvala pagasta finnesir. Laikrassius un zitus tamlihdigus suhtijumus konemam turpat pagasta mohjā, betne tā ar wehstulem, tās ne katu reis ir eespehjams issneeght no tureenes; tapehz atliluschas wehstules teek swetdeenās pebzbasnizas laisa isbdolitas pee basnizas. Turpat ari teek nolofitri wotrati fludinajumi. Nelas jau nu launs nebuhtu, ja wijs noriteu lahrtigi un llufi, là jau pee deerwnama, sur ne retitanī brihdī mohzitais notur laulashanas waj kristishanas zeremoniju. Bes, Deewam schebl, ta now. Ka tif sahlas fludinajumu lafshana un wehstulu issneegschana, dauds beesgalwi nemas par weenu waj otru wehstuli jeb fludinajumu jobotees un smettees, tā ka aif trofshna now wairs nelas fadisfirms. Starp wehstulem beeschi weens atgadas pastafartes ar schahdeem tahdeem negliheteem slateem un veeralsteem, las suhtitas, lat sahdu, it ihpaschi jaunajus, kauschu preeschäzaur to waretu isblamet. Beeschi pascha fanehmeja n'rgadas flakt, tās fanem, las nu grib. . . Berezim, ta us preeschu no peenahzigas puces tils gahdais par tahitibas eweschau. — Lails ari pee mums lotti nelabwehlige. Pastahwigee leeti un aulstums stipri kaitaja wasaras fehjumeem, it fewischki mescchein. No semalam meetam pat sehllas nedabuhsim. Auso

widejas, pa daka labas. Aci lineem weetu weetam ir slabdejis flapjums. Wispahri nemot agralee sebjumi ir dauds labaki par wehlakeem. Ahholisch bij noaudsis labs. Plawās sahle ar bij dauds leelaka ne sā pehn tilai ar nowohlschanu gahja gaufi: plahwām lihds augusta beigam un tomeht weetas, las bij pee upem un esereem, palisa flapjuma dehl nenoplautos. Nudsi bij auguschi widejt un eenahzās weselu mehnēsi wehlak ne sā pehn. Tas pats ori paredsams no wasarajas. Nudsi flapjuma dehl dauds weetas paleek neeebti. — O.

No Jaun-Gulbenes. Blaj bebrni noraudaja,
Asarinus laujidami.

Lupenischi, rabjenischi
Aistejeja Daugavā;
Masi behtni norauðaja,
Asarinās slaužidami.

Waj tagad ari mehs neesham peedfibivojuschi to laiku, kurā
schis augschminetais pastinsch issazija dīshwu nenolededsamu
pateesibbu. Waj ari muhsu behrneem naw asaras janoslaula,
redrot, la latru deenu usnahk svehjigt leetus gabseeni, aissla-
lobami līhdī us Daugawu waj Gauju lartupekus un rabzenus? 1844.
gadū jau Widsemē bija hads un pebz tam feloja nilna
ošīnu sehrga. Bet zeresim, la schogad wehl wiss war iiset
par labu. — Pebz ilga atpuhtas laika svehtdeen, 11. augustā,
weetejās Dseed. heedribas namā tīla notureis jautajumu is-
skaidroschanas un preeschlasijumu wakars. No soliteem preesch-
lasijumeem, debt wehlas eesablschanas, wiss preeschnesumi ne-
tīla nolasiti. Un, la rahdas, tad ari waditajeem pa nisu
garo atpuhtas lailu nela kreetna naw isdeweies faswejot. Gan
jau peetei, ja pastabsta, la lahds odseeneis no 9 gowim ra-
schojis wairak nela 5 bickawus sveesta; bet la no til mas
gowim war raschot tik dauds sveesta, to preeschlasijais patu-
reja pee fewis la noslehpumu.

No Saikawas. Leetus pehdejā laikā til beeschi mairis nelihst. Ar lauku darbeem esam tiluschi labi ween us preeschu, lautschu gan i laiks ir pastahwigi wehss, deenās 12 gr. un natis 5 gr. R. 8. septembri dija pirmā sajna un deenā pee 5 gr. R. Jau vehrsloja sneegs. Lai nu gan schi wasara ir leetaina un wehss, bet mums eelscheja lartuma netruhst, laut gan weenprahfibas wareja daschā labā leetsā buht wairak. Nu, taifchu reis mehs f gaibijam, ko lahojam: weetejais strihwiers, lai gan i pee revisijas 8. septembri lomisara lgs atrada grahmatas fahrtibā, atteizās, it lā mums spibtedams, no sawas libdsschnejas weetas un nu muhsu dascheem "wehscheem" ir darba pilnas rotas un sur ja brishwā usdfishwoschana, jo daschi strihwieri, gribedami ar muhsjeem tumalu eepasibtees un eeguht muhsu labwehlibu resp. muhs peekululot, peedahwā mums waj dutscheem alus, bet nefin, waj peedahwataji fasneegs sawu mehki, jo mehs, saitaneeschi, neesam taifchu weenas deenas beheni un deesgan labi gerdam, sa teekundslai, las ar schahdeem neatlauteem libdssellem sneedsas pebz mehiko, laikam arl sawos darbos lā i amata dorischanas nebuhs jau reizamee. Peeluhlošim, saitaneeschi, ja mehs sawuteesibu nepahrdodam pat lehtschu wirumu. Jau labdas reisees esam mehginajuschi wehlet strihwieri, bet schi leeta negrib til abtri weistees, weenmehr jaatleek us nahloscho reisi un zil schahdu nahloschu reischu lai ir? — Saikawā sahl eweweestees dihwaina gara wahjiba, lura peenahloschām aprindam, gime-nes un tuvalu stahnoschām personam wajadsetu pee salta

jahst abrjet, tamehr wehl uav notizis gada laislä trechais
id auschalis gadijums: divu braklu fleylawiba un pee kapa-
sebas pamesta behrnina liklitis, lura deht bij jazeesch fauns
un nepatisschanas pat dascham seewam un newainigam ja-
nawam, libds tamehr pehdigais zehleens „par neslawas gel-
schau“ norisfinaees s. g. 19. septembri meerteesas somerā
Virschumuischā. Tā schoreis labds gitadi dersgan braschs jan-
nells, no labaksam un turigasam falkaweschu dīsimiam, pawa-
sari, pa datai zitu nelabwehlu luhdis, ißjauza labdu roen-
laheschu jaunu up famiblejuschos strahdneelu pahra laulibū.
Iad tee jau bij basnīža usfausti. Tagad schis pais waronis
mehginajis minetai jaunawai, laisam ais nenowehlibas, ar-
duhzi laipi laislä operaziju, bet ta, muklite, la jau daschdeen
famiblejees skulks, aismirfusēs un ais pahrsteiguna fahkuse
leegt, us lom peesteigusches zilweli un praktisejoscham ahr-
stam nefahwuschi tablak rihlotees. Jaunawai, lä peemina no-
reti discha un usmähziga jaunella, palikuse pee lalla stekku
weetā forlana strihpā. Rahds wibrs, kusch ar sawu seewu
nesatizigi dīshwo un ir wißpahri posibstami abi lä nerwu slimti,
peelahwis sawu seewu, lura tagad gut us gultas. — Woj-
scree ir muhsu laitu isgħiġiħibas augli, tur wißpahri zilvejjsiħas
zeblas juhtas un teessħas, nemas jau neminot tisumibas un
gimenes laimes, teek labjam miħditas?! — Ur weetejā strihpā-
wera atteitħschas no amata noħi gaixmā nedisirdetas leetħas
pat dasħu dischwiheru darbibu, par lureem meħs tilai nule
atpleħscham ożiż un fahlor paſiħi tos pebz wiru darbeem,
bet ne pebz zepurex. Ja, dauds, tas pee mums wehl noteef
mal-ixxi, kieni kifha qiegħi, kieni kifha qiegħi, kieni kifha qiegħi... P

malenisti, tadehi jentisimees pebz wairak gaismas. R-s.
No Patkules. Schogad „M. W.“ 24. num. blja nodrulats mans siojums, kura uprahdišu, la Kufas Pretderschanas beedriba un dseed. fora wadonis Andrejs Labbans isturejās pret Patkules besmalkas Lautas biblioteku sch. g. otros wosaras svehtikos nodomato satumu svehtiku isrihlochanas leetā. Nu, gandribz 2 mehnescus pebz tam, Andrejs Labbans sagudrojis pretraktu us manu augshmineto siojumu, kurch nodrulats „M. Weeso“ 32. num. Tur Labbans wispirms pasino, la mans apgalwojums, la schis neesot turejis dotā waheda, esot nepateefs. Nu, valuhkosim waj ta buhs. Sahldams sevi aissstahwetees, Labbans wispirms pašludina, la schis Kufas Pretdersch. beedr. dseedataju lori sahžis wadit no pag. g. 1. nowembro, bet Patkules besm. Lautas bibl. dseedataju lori tilai no sch. g. 10. februara. Te newitus ja waizā: ladehl wiss swis sioois? Mana siojumā runa tilai par to, la Labbans Patkules besm. L. bibl. lori apnehmās wadit winas otros wosaras svehtikos isrihlojamos satumu svehtikos dauds agrali, nela Kufas Pretdersch beedribai. To finu no ta, la tab, tad Labbans apnehmās bibliotekos lori wadit, tas pats, waizats, wairaku zilvēku — Patkules lora dseedataju — slahibuhtnē apleezinaja, la lihds tai deenai n e w e e n s zits no winc waditeem foreem neesot faut so runaujuschi par isrihlojumu otros was. svehtikos. Tilai pahra nedekas wehlak pebz schās farunas Labbans Patkules lora dseedatajeem teiza, la ori Kufas Pretds. beedr. gribot isrihlot otros was. fw. satumu svehtikus un schis esot apnehmeees wadit ori winas lori... Ta tod schat leetā tas weenalga, waj Labbans Kufas lori sahžis wadit 1. nowembri, waj 1. aprilī. Tad Labbans drošbu veeri runā tablat tabdā toni, il fā

Kufas Preidserfch. beedriba buhtu pirmā sahkuse taisīties us runā esofchā isriblojuma sarihloschanu un tad Patkules bes-malas Tautas bibliotela als flaudibas un nenowehlibas buhtu tai usbobjusē ar fawu isriblojumu, bet leeta pamīsam vīrada, jo Patkules besm. Tautas bibl. no Sarlana pag. waldes-luras pagastā atrodas runā esofchās sakumu svehtlu weetas — preelsh saweem sakumu svehtleem sch. g. vīros waf. fw. wajadīgo alkauju dabuja 28. februāri sch. g. un lai gan Kufas Preidserfch. beedr. labi finaja, ka Patkules besm. Taut. bibl. schahdu alkauju dabujuse, tomehr ari ta isnehma no Sarlana pag. waldes alkauju preelsh fawa isriblojuma un tas notikšs wehl tilai 11. mārtā. Us augščā pērnēstī faltu pamata tad tīsa Lāhbānam rāskita ta wehstule, lueutas fawā rošta peemin, un tur tīla atgāhdinats, lai tas tur doto wahēdu un nepabalsta Kufas Preidserchanas beedribas nekrītisko rihloschanos, bet Lāhbans to neerewehtoja un tagad nahzis pat tīl tabku, ka no fawas rihloschanas atmāina tīt: schis pret abām beedribam esot isturejies „bespartejīsi” (!).

No Druweenas. Druweena pirmo reis rastos mīneta 1596. gadā, kur ta pašcha gada 24. aprīlī yoku karalis Sigismunds III. vien atdod weenam no saweem lara wado-neem. Kad Vidzeme bija nākļuse seun swēedru valdības, tad swēedru karalis Gustavs Adolfs vien atdod 30. augustā 1630. gadā vīrsneelam Nikolajam Bertoldam. No minetā laika Druveenu pārvalda dauds un daschadi pārvaldneeli. 1781. gadā ta nāk son Malamu iypaschumā. 1833. gadā Matwejs son Malama, neaistabdam s mantineelu un buhdams leels gruhideenu draugs, nowehl preelsch nabageem un bahrinu isglītītšanas eewehrojamu fumu naudas. Tagad šis sa-pitals ir pēcāudsis uš 17,000 rublu. Druweena tagad slaita lihds 90 faimneelu un ta peeder dīsimlungam son Hebnam.

W-s J-s.

Kurzemes gubernai šchogad rekruschu jadod parīsam 1847. Pa aprīnkeem šchis flaitlis išdaļas ūchādi: Jelgawas aprīnkrim jadod 282 (no 639 lara klaušbas gados esoscheem); Bauskas — 153 (no 373); Īukuma — 165 (no 405); Talsu — 158 (no 386); Kuldigas — 198 (no 483); Ventspils — 144 (no 354); Aisputes — 188 (no 461); Grobiņas — 191 (no 468); Jaunjelgawas — 200 (no 485); Ilūkstes — 188 (no 460). Par visu gubernu — 1847 no 4514 lara klaušbas gados esoscheem.

No Durbes pagasta (Grobinas apc.). Uz prahā attīkstību un zītām pāsauligām leetām, turaš saistītos ar leelaem waj māsoleem naudas išdevumeem, mehs, išaemot bāschus „puhrgudreneelus”, noluholojamees ar neuzīmību uz nizinašanu. Ja mums reis nauda laut tur jaissod, tad protams, gaidam par to cīm redsamus un rokam taušamus labumus, lahdus labumus mehs neeguhiem ne no awīsem, ne grahmatam, nedēlī ari beedribam u. t. t. Muhsu „gaismas nesejī” mums ihsī pa prahām. Wini tā neahlejas, kā laimīnu pagastā. Tur tie til ilgi gumbija lauds un nedeva teem meerō, kamehr nobībīnāja neš laħdu beedribu. Mehs bādījamees un domājam, ka nu muhsu „gaismas nesejī” nemīees ari muhs laut kā trauzet, ūbinādani uſ pedalisčanob pee laimīnu beedribas u. t. t. Bet paldees Deepam — muhsu bāschas bija leekas! Wini netik ween paschi tur nepedalijs, bet ari mums ne puschplehsta wahedina par pedalisčanob nemineja. Un iā ari waqqa! Don Kichots II.

No Wentspils. Pilsehtas domneelu wehleschana ir patlaban preesēb durwim. Wehlestaji, sā jau finās, ir sadalījuschees diwās partijās: w e ž w a h ž u , ar tagadejo pilsehtas maldi preesēbgalū, kura grib uštiret lihdschīnejo pilsehtas saimneeloschanas lahtribu un s a w e e n o t ā l a t w e e f c h u - j a u n w a h ž u , kuri nahtuschi pee atšinas, ka lihdschīnejā pilsehtas saimneelībā wehl dauds las truhst un nopeitni nonehmuschees ruhyetees, lai Wentspils, iessanā ar pahrgrosījuschees apstabsteem, uissahktu ūparigatu un apfinigās rihzibū pilsehtas leetās un vageltu pilsehtas lablāhjibū, pilsehtas, kurai daudzejādā ūnā paredziama leela nahsamība. Latwehelsbu-jaunwahžu partija ir iswehlejuše sānu wehleschanas iomisiju, sastahvočhu no preesēbneesa adwokata B. Schulza, Dr. A. Blau, E. Lehnerta, E. Mahlera un Fr. Baumgartena. Schi komiteja, sājinā ar pilsehtas wehletaju mairakumu, usstabdijuše par landidateem us domneelu amatu sefoscīus funaus:

Tirgots J. Baumgartens (21), ahrsts A. Blaus (33),
pullsteau taiftaats R. Wahge (39), namneels Fr. Winzovstis
(54), namneels W. Witomfis (56), namneels R. Galmans
(62), ahrsts F. Heinze (67), R. Hellmans (68), pasto
eerehdnijs R. Hoffmans (74), provisors R. Grads (75),
J. Grünbergs (78), ahrsts W. Taube (79), namneels Fr. Gut-
schmiedts (81), Fr. Dreimans (98), namneels A. Sanders
(105), M. Sihlneets (116), A. Achse (132), H. Keiris (133),
Ed. Lehnerts (167), Ed. Mahlers (180), J. Mertens (188),
Fr. Mittenbergs (194), namneels J. Muhrneels (197), nam-
neels Fr. Neumans (204), L. Peters (211), A. Porneels
(218), laleis M. Borinisch (219), bankas direktors B. Kneuer-
lebers (225), R. Bogels (230), fugu ihpaschneels M. Reinde
(235), J. Spaddis (253), J. Sprogis (256), namneels
Frischenbruders (283), A. Bibruls (293), adwokats E. Golub-
bows (309), architectis Fr. Schmiedts (307), adwokats P.
Gulbe (324), R. Enks (329).

Pēbz satra kandidata wahrda eelawās eeslehgtais numurs apšīmē to numuru, sem sahda kandidats ušnemis wišpahrejā wehletajū farakstā. Schis numurs ari atradīsees uš landidatu balotēšanas laštītes un tapebz wehletajeem der to labi eewehrot. Pawīsam Wentspīli ir jaisswebi 32 domneekti un 6 kandidati. Wehletajū farakstā ir ušnemti 342 wehletaji, bet sahdi 70 no teem dīshwojot til tablu no pilsetas, la nāv zerams, ka wini eeradīsees. Tā tad svara trikti sahdi 272 wehletaji. Bīk lihds šķim sinams, tad no seem ap 200 turas latveeschu-jauvwahu partijas pusē, kurai tapebz zeribas uš ušvaru leelas. Tomehr tas lai neweenu nepamudina nolaistees weenaldsībā. Istatram wehletajam eeeizams išņemt laikā eeejas lartī un eerastees uš wehleschānu,

Kur tad balsot par labu tilat fawas partijas kandidateem.
Eee jaas kartes išdos pirmdeen, 16. un otrdeen,
17. septembrī. Te nu neweenam newajag nosawet laisu un
pehā eespehjas jau pirms deenā issnemti latti, jo tas nosawē,
waj zaur pahrpratumeem nedabū latti, tas vee balsoschanas
nemas neteel veelaitis. Swehtdeen. 15. septembrī

pu lsten 3 peh z pus b. Went spils Sadraud s.
he edribas telyas latweeschu-jaunwabzu wehleschanas
komiteja ir faaukuse sapulzi, us lueu wajadsetu eerosteess
satram latweeschu-jaunwabzu wehletajam, jo tur tils issfai droti
daschadi us wehleschanu fihmejoschees jautajumi un eerabvita
wehleschanas un baloteschanas kahrtiba. P.

No Wormsaheteen. Rabbs schejeeneetis ir jou se-
nosus laikus pizjis ar huta spehlu strahdajoschu lutmaschhu;
ta tagab lahdas deenas atpakat bija drustu sabojajusēs, ot-
nobisīs salejs maschinu išlubot. Salejs pēc darba bijis drustu
eedlebrees, sabzis zitus no strahdneeseem vajolot, bet schee to
nebmušči faunu, un tad salejs gabjis us mahjam, aisseig-
schees tam preelschā un tad nabadissu tik takt veelohwuschi,
ka tas jaudejis samanu. Salejs atmodeses tilai rihtā faulei lezot,
galwā wairak eewainojuvu, los dod masas zeribas us išwe-
łoschanos. Wainigee nemii išmelleščana. — Malti no 26.
us 27. augustu us Wormsabtes leelgefa, kas weenmeht apdi-
wols, aplaupits Aisvihku krega bodneels, ataemtas daschadas
bodes prezēs, labatas pulstienis un rewołwers. Bodneels tilai
tad atmodeses no meega, tad laupitaji rabwuschi no wabgeom
ahrō. Laundareem djen pehdas. Klibajs.

No Leepajas. Mirona apgahniſchana. Nalik no svehtdeenas us pirmdeenu, lä „Lib. Btg.“ fino, nepasihſtami neleeschi israluschi Jaun-Leepajas wezajä lapsihſtahdab jaunas damas likki, las svehtdeene starv pulsien 4 un 5 pehpusdeena hij lapä guldits. Pirmdeenas rihtä laps atraſis otralts, sahrls attaſis, mirona apgehrbs nekahrtibä, weens sahrla roſturis un frusts us sahrla wahla nolaufi u. t. t. Sperti ſparigi foli, lai mainigos uſeetu nn nodotu pelnitam ſodam, las ir foti bahrgs, jo par lihdſigem noſeegumeem ſilumä paredſetti gruhti ſpaibū darbi Sibirijsä no 10—12 gadeem.

No Kožhas (Reweles apr.). Jauns pācīs
slepkawa. Rā igauņu laikraksts "Teataja" ūnī, tad tur
laahdu nalti pākāhress 12 gadus wezs ganu
sehn's. Iadomā gan, ka nabaga sehninam tātschu ū tam
buhs bijis lahds eemeslis. Bes it ne faut kā jau sehn's ne-
buhtu rokas dīshwibas paīstīnāšanai veelizis. Sehna wezaki
dīshwojot pilsehtā. Wini ilgu laisu par debla behdigo galu
nelo nesinajuschi.

Meerteesneschu sapultschu spreedumu **fa-**
fazija. Iš labda peelikuma pēc "Schurnal Min. Just."
 avīse "Rīchsl. W." išnem seloschas finas par 1901. g.
 Biwille etu nonahza pēc waldoschā senata lasazijas zelā
 no Widjemes: no Rīgas-Walmeeras meerteesneschu sa-
 pulzes 192 leetas (no tām lasetas 72), no Zehsu-Walkas
 47 (16), no Bernawas-Wilandes 26 (2), no Jurjewas-
 Werawas 55 (17), no Sahmu salas 4 (1); Kurjeme:
 no Wentspils-Kuldigas 23 (6), no Aisputes-Grobinas 78 (30),
 Jelgawas-Bauskas 42 (13), Tukummo-Talsu 15 (6), Jaun-
 jelgawas-Ilūkstes 24 (4); Igaunija: no Weisenbergas-
 Weissensteinas 39 (6), no Rēveles-Hapsalas 122 (53).
Kriminalleetas no Widjemes waldoschām
 senatam eesneegtas 309 lasazijas subdības, no kurām 42
 eewehrotas, no Kurjemes 145, no tām 18 ar panahlu-
 meem un no Igaunijas 99 (5).

Ostas walschu reforma, kura zaur likumu no 3. junija 1902. gadā noteikta un no 1. julijs sāk. g. eewesta Rīgā un Leepajā, ar 1. janvāri 1903. g., la "Westfinansow" sāno, tilschot ari isplatīta us Wentspili un Reweli.

Dopeetnu beedinajumu no melnplaukam
rudsu maise pasneeds "Nordl. Zeitungā" labds arod-neeks Dr. Jürgens, lam peegreeschama ūewischla wehriba, tapehz la scha gada rudsos schis loti ḡstigais parasits, pateizotees flapjajam laism, ir stipri isplotis. Baur beschu ar melnplaukam (melnajeem rudsu graudem) maistis rudsu maises baudischanu iżezhluschas sagisfeschanas parahdibas ir taifni bresmigas. Ar melnplauksam maistis rudsu maises pasibschanas ſihmes ir: ſilgans iſſlats un nepatiblama ſaldeni eestlahba garſcha. Sagisfeschanas pirmas pasibschanas ſihmes ir: ehstgrības truhlums, ſlīta dubſcha, atraugas, wehmeens, ſaujums lallā, ſekalu tezefchano, muſtulu wahjiba u. t. t. Gifis baudischanu turpinot usnahf grubti nervu un ſmadſenu trauzejumi un heidsot nahwe bresmigas molās. Augſcheja teizām beedinajuma autoes tapehz eeteiz labibas audzinatajeem ruhpigi ar roku iſlaſt melnplaukas no leetoschanai nolemtiem rūdseem, bet patehretajeem peeslodina bnh̄t usmanigeem pee rudsu maises baudischanas resp. pehz eespehjas eerobeschot tās baudischanu un tublit pahrrault, ſad parahdas pirms ſtimibas ſihmes. Beigas japeemin, la ſraigeē melnee graudi ir wišḡstigalee, tā la bresmas maſinas, jo ilgas labiba pirms leetoschanas ir ſtahwejuse. No augusta lihos dezembrim tapehz īchaf ſinā ir wiſbibstamakais laiks. Loti jauehlas, lai augſchejam beedinajumam tilku peegreesta peenahziga wehriba. It ibpaschi dſirnawnekeem buhtu eeteizams atrunat ſemneelus no melnu graudu pahrpilditu rudsu malschanas. Eelschleewijā ir bijuschi gadijumi, kur sagisfeschanas ar rudsu "tehveem" ir atnesuse bresmigu poſtu weſelū ſahbchu eedſhīwotajeem.

À cet us semem.

Muhu kõrespondenti. Burtneku vagaasis teel peeslatius pree lõiglibotaseem, sporigaleem un bagataseem vaga-
seem, bet laudis ari pree lepnaseem laudim wîsa Baltija.
Ka wîsam tam ir ari sava data pareribas, to mehs leegi ne-
waram: tifai agaralaig sporiga roqad, la leelas, ir eestlabjees

warem; titat agrataja spartou lagas, ta leelau, te leelau, te
tahdz ta gurdenums. Tas naht jaur to, ta mebs fablam
par daudz raudstiees us sawu slawu un par augstu wehriet
sawu isglibtibas labwolli, ta ta, eeweherodamj tikai sawu
labumu, aijmirstam sawu moralislo peenahatumu pret zitem,
jaur so wispahtibas labums teel pamets neewehrois. Madas
ari daschs labs, tas gan „zerie“, ta ar laitsu wiss aksal at-
dishi osees, t. eewehersteees agratais mojschums un spartiba us
kopigeem darheem. Lai gan tas ari ziins usmudina winam
likdis „zeret“, ied tomehr ar „zereschau“ neen nela newar
panohit, gurdeniba neusmostas; nelihds ait jaur laitschios
issazitam „zeribam“ eedwest beedribam un wispahtigt laudim

moschu garu, ussabbst jaunu darbibu, tur wajoga noopeetnaas
kerchonás pee leetas. Un samehr mehs to nedarifim, bet-
tilai „zeréfim“ un gaidifim weens us otru, tamehr paees weh-
nesiuams laiks weenmuligā un garlaijigā gaidischana, kau-
gan pa to laiku noopeetnaa darbibā buhiu las eewehrojam
panabsts. Tod nebuhtu mums jaeschlojas par gurdenumu
un jasonē laiks pee korespondentschu ralstischangm, fa tas
tagad noteel. Ta „Baljs“ scha gada 3. numurā „rinsch
„zeré“, la libds ar jauna ikolas gada fabkhanos mehs
tisshot pee jaunām slolas ehrgelem, turpretim libds schim ta-
leeta slahm wehl gluschi kluju un naw nemas domajans,
waj ari schogad babuhim dīrdei jauno ehrgeiu slau. Atkal
„B.“ 9. nusi. „lahds beedris“ schechlojas par gurdenumu
muhstu Bewerina dieedaschanas beedribā, par panihluscho
dseesmu garu un wehlās resp. „zeré“, la padomes nolebmums
par peeminkelka uszelschanu uj nelaiķa beedribas dibinataja
un dirigenta Sahna Raltinga tehva lapa, fa atsinibas sibmi
par wina ilggadejo un nenogurstošo darbibu, atredisshot at-
balst starp pabalstiteajeem, tamehr libds schim ir valizis tisai
„zeribā“, jo fa leekas, naw neweena, las ar wiſu sparibu
pee scha pāsahluma Lertos. Ar wahrdū halot, mehs atsibstam
aan, fa muhstu veenabstums buhtu uszelt nel. Raltinga tehwan

peeminelli, tomehr pee isdarishanas paleesam remdeni. Atri „B“ 28. num. „-ri-“ issala sawu spreedumu par B. ds. beedribas gurdenumu un „zerè“, ta atsal atdsibwooses dseefmu gars; bet waj tas panahfams zaur „zereschau“, jeb zaun noopeetnu sparibu un psahfsumu? Lanī paschā correspondē „-ri-“ ori leel preeschā, ta muhsu beedribam buhtu bijis jauszel lopejs beedribas nams, kur tad netrauzeti waretu noturet sawus isriblojumus. Kā sinamī, tad agrasi muhsu trijas beedribas: Beverina dseedashanas beedriba, Brihw-bibliotela un Damu komiteja sawus isriblojumus notureja weetejā pogasta namā, bet samehr tagad us to wairs neetek dota atkauja, mehs efam valisuschi us „nulli“. Beedribas nama uzselschana buhtu bijis leels solis muhsu sparibā us preeschā, tad mums nebubtu ori wairs jaruna var aurde

„B. — „B.“ 30. num. aplarodams muhsu „puiscu ballez“, leek preelschā, ka buhtu no pagasta wezaka foti teizamijis, la tas preelsch muhsu deenestneela schirkas farishlotu jautribas walarus weetejā pagasta namā ar singru nraudsbu, pee kam „zerē“, la tee ar laiku ismehrlos par tahdeem wolareem, tahnus istriblo Rīgas atturibas beedriba „Ausfells“. Nelas, foti teizami tas bubtu, tomehr wehl ir sche paleel leela jautashanas sīme. Augschā teizu, la pagasta nama ielpas neteek atlautas preelsch isrihlojumu notureshanas, kuri tad nu turetu tos jautribas walarus? Tad wehl beidsot „— war“ „B.“ 17. num. un tapat ari „Esergaleets“ „Deenas Lapas“ 154. num. schehlojas var ahrsta truhkumu; tomehr lat gan ari pehdejais nteiz, la „schini leetsa nepeezeschami las jadara“, tad lihdī schim nelahda rihziba pagasta ahrsta veenemshana wehl nenoteel. Ar wahrdū fakot, mums to laistaju un ralstitaju ir loti dauds, bet mas daritaju. Ja mebs redsam, la paschu leetas nelas ar „zereshanu“ ween neisnahl, tad tomehr mebs pee leetas nekeramees, bet lā redsams no tām paschām parakstu „silbem“, nrahdam ari ziteem, saweem laimineem, wiui gurdenumu un nebuhshanas, la par peem. renzeneescheem, walmeereescheem un matišeneekeem. Ta „S. Post-s“ ralstia, la pirmeejee pa leelalaik dolai fawas „pirtis“ isibrejot „faules brahleem“, „—s“ un „B.“ — la tee leeli tsebroji, duhru waroni un trimpus svehinizas fogabnitoji, „B—insč“ un „Ef—is“ — la otrajos pehdejā laits lohrtgi nolitgee siuneschi par fakras wehstules peeneishanu adresateem profot 5 lap. dseramas naudas, laui gan tabda liga jau no seneem laileem pastabu paschu pa-

gastā, to newaram isslaust zaur „zerešchanu”, la mitesees, par
to art gan „dseramas raudas ned wējs” schehlojas „Bals”
24. num.; iad par treschajem “-ar-” fuhroras, la to
brihwibibliotela esot panikluje un atronotees pee „gala”
tabdu stahwollī, it sā wadons kora laisā no cenaidneeleem
bubtu farwangots un “-war-” par „deramām deenam”, la
wehl newarot atmesi nelakgo eeradumu pehdejās noture
krogos, laut gan mums pāscheem ari libds schwim wišmihlat
ir patizis deramas deenas no uret sawes krogos. Kā jaun
sawāk, tā art zitu leetās mehs beigu beigās tīsalam „zeribas”,
la schahdas waj taħdas nebuhschanas tils nowebhestas, la
„trimpus svehtnija” tils par jaunu eefweħħita, la dseramas
naudas prassħanas eeradums tils atgeħi, la par bibliotelas
wadoni tils jauns eżegħi, la par „deramu deenu” turpmalo
noturamo weeu tils cyspreesis un la beidst ari pamodisees
no libħiġħiġnejas snauħconas. Wehl jits lrespondents pa-
sino, jid mħus pagostā ġilweli nejauschi pirlsius nosahge-
juschi, jid dauds prahwotaju bijis agratlos gados un jid tagħid,
jid tabdu prahwotaju, luzeem weeneem pāscheem gada laisā
pa tefmir prahwam, la agratlos gados illustri nabagi ap-
għaddati un sā togħid, ar wahrdu jałor, newas newaram ap-
twiekt, jid mums is lrespondentu, las ralsta par doxheda
schadeem atgadju ħnejja, dībuxx parahdibam un buhschanam
resp. nebuħiħanam. Ja, waj us to gan didinajas mħus-
sħawa? Es domoju nè. Mums wajadsetu kopti, bes lab-
deem aisspreedumeem weenam pret oħra, ar wiċċu nopeelni bu-
kerċees pee ougħdin netu nebuħiħanu nowebħiħan, pozżei
diseedħiħan as-beedib u gralja sejed-ċha stahwollī, taħħda ta-

atradas nel. Kultima tehva loola un peedejam topigi ujjeilahou peemineski. Tod panahstu to, sa mehbubutu neitween runataji, bet ari dariojji un to wahrdu „weens no isglihotaleem un spärigaleem pagasteem“ nesti ar pilnu teesbü; tad mehbuisfisbü gurdenumu, to ar pastahwigeem sinoyumeem laikrokslos nerepehjam, bet gan nestiawu zetam zitu pagastu preelschā. Tapebz duhichigi tee barba!

Zeribu Jeschka.

pasneegt sahl' un maiši. Kad deputazija to ar wišpadewigu usrunu bij isdarijuse, Wina Majestatei labpatila atbilstet schahdeem schebligeem wahrdeem: „Vateizos Jums par Juhsu sahl' un maiši un par iſteitām juhtam. Strahdaject godigi, iſtureetees meerigi un nekaujeetees samulsknatees no launeeem laudim, kuri ir tilpat Juhsu ū Mani eenaideeeli. Esmu pahrlēzingats, draugi (брати), ka juhs ari turpmak iſtureeseit Baltijas fugu bubhvetauš labo flauu.“ Scheem noslīmigajeem wahrdeem ū atbilde atslaneja weenbalīgi urrah ūzzeeni, kuri nemas negribeja rimteeš.

— Dselszeta katastrofa. Kā Warschawas dselszeta preelschneeks „Now. Br.” fino, 6. septembrī 16. verslē no Peterburgas pasta brauzeens issfrehjis no fledem, tam par eemeslu bijuse ū u n p r a h t i g a f leeschu ū a b o j a ū c h a n a. Beeta atrodas labdas 50 aūs no labda tilta. Walaru preelsch tam tās paschās labās puses fledes bij ūabojatas jaur isszelšanu ari 22. verslē, kas tomehr laisā tila pamanits. 6. septembrī brauzeena issfreeschana notila 10 un 30 min. wakārā. Locomotive gul ūipri ūabojata us ūahneem; bagaschas wagons pāvisam ūadragats, pa datai ūabojatis ari pasta wagons. Weens 3. klases wagons issležis no fledem, bet gandrihs pilnigi ūesels. Abu liniju fledes 20 aūu garumā ūabojatas. Pasašcheeru satikme noteek pagaidam pa aplinkus zetu pa Baltijas dselszetu un jaur Zarsloje Selu.

"**Vasnizas Webstnessis**", kura 9. un 10. numuri
 beelsalā burtņizā ir patlaban lopā isnahkūchi, ar 1. oktobri
 fawugaitunobeigis. Scha mehnestraksta isdewejejs-
 redaktors mahzitajs J. Rojens, la leelas, ir sawas is-
 deweja teesības atdewis grahmatu tirgotajam H. Aliu-
 nanna m. Jelgawā, jo tas iissludina "Vasn. Webst." pehdejā
 butnizā, la ar 1. oktobri sch. g. "Vasn. Websn." weetā
 stahschoties jauns laikraksts "A p f l a t s", kas isnahkshot il-
 nedelas un bes garigeem ralsteem sneegschot ari finas par
 daschadeem notilumeem. Reise ar to zena teek paangstinata
 no 140 lap. us 3 rbl. gada.

Kultura un rāscha. Statistiskā zentralkomiteja, lā "Herold's" fino, išlaidusi jaunu darbu par labības un kultūpelē rāschas zaurmehra eenesību pēcā gadu laikā no 1896.—1900. g., no tura redzams, ka nerāschu zebloks nebūt nav mēlējams vēnigi nelabvehligos klimata apstākļos. Komiteja jaukā darbā ar skaitleem peerahda, ka leelākā rāschas eenesība ir tāls gubernās (Baltijas provincēs un Vislas apgabalā), turas blakus veetejo eedzīvotajā augstākai kulturas attīstībai usrahda arī augstāku laulsaimniecības slahwoli. Šo faktoru darbība ir tik stipra, ka tā zēnigi uztur zītu nelabvehligu apstākļu eespaidam peenahzigu pretswaru. Tālak teik peerahdīts, ka šāds gubernās rāschas eenesība nesāt nav pāvota tābdām spehjām grosībam, lā zītās gubernās. Tas viens rāhda, ka tādas saimniecības eenesība vairāk atkarjas no razionalas saimniecības un semes apstrādāšanas, nesāt no klimatisleem eespaidīem un semes labuma, jo salīdzināt, peemehram, melnsemes gubernās ar Vislas apgabalu vaj Baltijas gubernām semes labuma finā, nav eespehjams. Tomehr, nezlatočes uz dauds labaku semi, eenesības finā pirmjās slahn pēhdejīem eewehrojamī palāt. Wolgas lejas tēlas un Deenvidus Kreivijas gubernāi eenesība pat īrāhdas par semalo višās 72 Kreivijas gubernās un apgabalos. Reisē ar to eewehrojama felosha interesanta parahdība: Kamehr deenvidus rajona atsevišķās gubernās maksimal (višaugstā) eenesība dašchados gados pahrsneida minimal (višmaisalo) eenesību 5—10 lāhrteji, Baltijas gubernās un Vislas apgabala maksimaleenesība pahrsneida minimalēenesību tāls pašchos gados tillo $1\frac{1}{2}$ reis. Tā tad rāschas leelākā pāsta hība ir mēlējama tāls apgabalos, kur laulsaimniecība višrajonālā organizēta.

Lai nonaiktu vee schahdas atšinas, ižstienībā nemās
naw wajadīgs salīdzināt dašchadus rājonus, vee sam to mehr
trīht swārā ari līlimata un semes sawadības. Peeteel, ja
aisrahdam us satlu, la ari Gelschķreevījā, tā fauzamās ne-
raschas gubernās, muišch u samei uſrahda dauds leelaku
eeneību un masalu eeneības groſību, la blakus esoſchā
semeneelu samei, kuras luktura stāhw besgala semu.

Nebubs leeti pēc sāha gadījuma aizrahdīt ari uš labdu „Nowoje Br.” ralstu, kura autors ar flaitseem nemas pērahdīt, ta Ģeļčķreewijas semneelu semes kopīpašchums (общинное владение) pastāhwigi proletarijsē semneelu sahru, jo periodiskā semes pahrdalischana, faslānā ar sahdschas eedīshwotaju flaita wairošchanos, leel latra weena semes datat arween wairak farautees, tā ka razionala semlopida jau sen ir palikuše neeespējama.

leetus' un frusa, bet ap pulstien 6 no rihta pee O'R. trita
pir m a i s f n e e g s, k u r s h wehl pebz 2 stundam naw no-
fusis. Besdeligas scheit wairs naw redjetas no 5. septembra,
ari djebyres un sohs pulstiem ween laischas projam us deen-
mideem.

No Grishtschankas (Mog. gub.). Schejeenes ap-
lohetnē dīshwo prabws pulzinsch latweeschu, kui semi par
dīsimtu eepirkuschi. Dasch deesgan labi pahtikuschi. Bet las
ateezas us fadishwi un gara baudijumeem, tad no teem mums
naw ne wehsis. Muhsu kolonija dīshwo lahdas perepadshmit
gimenes latweeschu. Laistrastus lasam deesgan mas, muhsu
pastā peenadl schahdi exemplari: 1 elb. „Mahjor Weesa“,
1 elb. „Balss“, 1 elb. „Latweeschu Avischu“ un 1 elb. „Be-
terburgas Avischu“, i peeteel, lo tur naudu par neela lai-
takseem isdot. Schejeenes jauna paaudse foti mas jenschas
us weenprahibu. A Burlana lgs usmudinaaja us dseedaschanu,
bet ko lai dara, tad now dīshiplinas preelsch tam. Pehdig
wehi dīsird schehlojamees: preelsch lam mahjitees, tad nesina
medrka. Ir jau nu gan mums sawi dseedataji, tee lahdreis
pebz ilgas albusas, pabermalinas deht, sapulzejas pee sawa slo-
votaja balss „egrowet“, lai tas nefaruhsetu. Tagad nu otsal
labu laiku „atpubschamees“, tad otsal lahds burwju sissis muhs
aisslahrs, tad pulzimees. Pehdeja laislā pee mums ir
eeewejees tahds schiilchanas un uspubhitas gars, las slipyti
ween laite wiepahribai un ari atsewischlam personom. Luhlo,
lad tif ween waretu otram wairak ekost, wišwairak ar wah-
deem; pat fslaisa s dīsimums naw no iha swabads. Dereku
wairak nopeetnibas, wairak goda jutbu us libdzsiloseem.
Ari matas heitlingos dereku uodotees moires deriou laistrastu

tabds, ta pawisam frantschu tautai esot nogulditi ahrsemes ap 30 miljardi franku (11250 milj. rublu). No s̄as milfigas sumas nahlot uš Kreewiju apali 7 miljardi, uš Spaniju 3 miljardi, uš Austro-Ungariju 2850 miljoni franku uš Italiju 1430 miljoni, uš Angliju 1000 miljoni, uš Wahziiju 85, uš Turziju 2163, uš Kini 651, uš Egipti 1436 uš angli Aſtrilu 1436 un uš Ameriku ap 2500. Tahdejadi tad būbu jadomā, ta frantschu valsts eeneim pawisam, pa 4 prozreħkinot (un lehtaki frantschi nemehds ahrsemes noguldit naudu), ap 1200 miljonus franku gadā prozentus un pelnas naudu, t. i. apmehram ottit nekā iſtaifa frantschu eewedumu parahkums par iſwedumeem. Bitem wahrdecim: frantscheem wajadsetu ikgadus wišmasak par 500—600 miljoneem vališt bagatakeem atteezibā uš ahrsemem. Frantschi jau ari teesham pastahwigī iſwed kapitalus uš ahrsemem, tomehr gluschi til leeli to kapitalu eeguldijumi nebuhs, jo ari ahrsemeecli pēlna prahwas sumas no jawu kapitalu eeguldijumeem franzija, kaut gan ne tuwu ne tilkauds, zit frantschi ahrsemes.

Anglija. Anglu awises un pa latkai dafai arī publifa neschehligi sapibluse par buhru generalu manifestu, lubgumu dehl palihdsibas. Waj gan angli wehl esot mas dewušči bubrem, waj gan 3 miljoni mahriju esot sahda masa suma? Bes tam tatschu buhri pehz salibguma warot no angteem ajsnemtees naudu pret semes eekiblaschanaš pret 3 prozenteem. Schehl tilai, la anglu waldbiba libds ſčim wehl naw atwehruse neweenu waltsis bankas fantorū, ſcho ajsnehmumu organifazijai, naw gahdajufe par to, la wiss zehlais noteikums nepaleek uſ papira. Un attezibā uſ teem 3 miljoneem mahriju tatschu leetas tħabdas, la wiſupirms teel atlībdsinati tee, luri war uſrahbit melnu uſ balta, la tee buhru waldbibai apgahdajuschi proujantu. Preelsch ihſlajeem truhluma zeetejeem palek loti mas, gandrihs nelaš nepaleek buhren atraitnem un bahrineem, fara fakroploeteem. Bes tam wiſi bessemes buhri ta la ta newar ari nela ajsnemtees. Bet anglu ministrijai tuwu stahwoschās lapas eestata, la ta esot slaja anglu tautas un anglu waltsis apwainoschana, la buhri, luri tatschu tagad esot anglu pawalstneeli, greeſuſchees pee zitām tautam dehl palihdsibas! Ta tad godajama Īsemberlena lapu logisa tħabda, la bubreem par to godu, la tee tiluschi anglu pawalstneeli buhs buht pateizigeem tħaddejadi, la tee meerigi nomiſti badà! Jo ne anglu waldbiba, ne anglu tauta tatschu reem negrib palihds. Bet jo fawadi tas, la pat anglu liberalas lapas ewainotas par buhru generalu paſahlumu; zaur tħaddeem darbeem warot buhri pilnigi saudet anglu ħimpattijas! Itin ta angli sahreib buhu ar buhreem ħimpatisjuſchi! Tas esot nezeenigi, la buhri, tas tagad anglu pawalstneeli, greeſuſchees "rauduligos" waħħdos pee zitām tautam! Buhru wadoni esot Īsopja nonahkuſchi, iſdarjuſchi weenu luuħdu pehz vtrač. Tee esot "bejapixnas agitator", tas ar lubgumeem pee īwiesha tautu scheħlaſibas tilai bojalot buhru leetu. Daſħas awises eet pat til taħlu, la pagehr no waldbibas, lai tie ajsleeds organiset komitejas, las falakto naudu waretu iſ-dalit buhru starpa. Pa tam gan jau finams nabzis, la taħds bagats amerikanis, Henrijs Fijs dahrwajis Botam 200,000 rbi. preelsch palihdsibas īneegħschanaſ truhluma zeetejeem.

Italija. Sizilijas salu peemellejuse breesmiga ausa, kura padarijuse leelu postu. Italiijas osta guloshee fugi slabw arween gatavi, lai tee breesmu brihdi waretu dotees klajā juhē. Ausa wiisstiprak ylofijas ap Modiku. Zaur scho pilsehtu tef diwas upites, kuras pa ausas laiku padarija leelu postu, pahrpluhdamas un dublus un leelus asmeanus ar straumi lihdji raudamas. Uhdens pluhdi eelausas namos un aissstaleja projam ziswefus, istabu leetas un prezē. Lihdji schim atrasti jau 80 lihti. Tagad nemas webi nav issinams, zif ziinveli dabujuschi galu pluhdos. Schillijs nogalinati 12 ziinveli. Kasara iten wiis spositiits. Palazalā, Ferlā un Dschecatanā padarīta slabde loti leela. Palibgā issuhitti soldatu pulsi. Tā sa ari telegrafa stibgas nopo-
slitas, tad tagad webi trublik teesibū sinu.

Holandijs. Buhru generati U m s t e r d a m à i s l a i d u s c h i a t k l a b t u w e h s t u l i "w i s à m i s g l i h - t o t à m t a u t a m", tura slan schahdi: "Wifai pošaulei buhs wehl peemina, ta buri pebz², gada lara zaur saweem delegateem Werenigingā peenehma anglu waldbas meera preelschilumus. Reisē no delegateem tisa mums usdots dotees us Angliju un lubgt muhsu jauno waldbu, lai ta palihdsetu mehnat breezmigo postu, sahds pee mums walda. Ja tas vejdotos, tad mums bija greestees pee wisas zivilisetās po- fautes humanitates. Lihdi schwim deemschebl muhsu mehgina- jumi tisuschi no anglu waldbas atraiditi un mums tisai atleel greeslees pee Eiropas un Amerikas tautam, luras mums muhsu gruhtajā zibau israhdijschias sawu simpatiju. No wisas pošaules sapluhdusčas rahanas slipri masina- insko, viesi kontraktuoj, labzār³ un mabs tonak mabsu

juschas posiu konzentraciju lebgeros un mehs tapehz muhžu tautas wahrdā issakam devejeem dsilato pateizibu. Maša buhru tautina netad neaismirsis, kahda validdsiba tai sneegta gruhtā briði. Buhru tautina sawu brihwibū aissstabwjeuse wiseem spēkseem, bet tagad ta ispostita! Pilnigi pareisias finas par notikusčias slahdes leelumu sawahst mums nebij eespehjams, bet til douts gan waram pateist, ka wismas 30,000 mahjas un daudjas sahdschas po lara laisu no angeem ispostitas. Muhsu dīshwolki lihds ar wiſam mahju leetam un semlopibas daitleem fadedsinati, auglu loki nozirsti, dīrenawas ispostitas, lopu bari aplauti waj aisdīhti — mums wairs nesa nam pahri. Wisa seme pilnigs tulsnētis! Karšč prafisjs ari dauds zīlvelu upurus, wiſur muhžu semē atslan atraitnu un babriku waimanas. Schahdā postā mehs gresschamees pee wiſas žīvīsietas pasaules ar luhgumu, jaun labprahdigām dahwanam palihdset muhžu atraitnem un bahtrineem, karā faktropoteem un truhkuma zeetejēem un pa- lihdset mums gahdat par to, ka muhsu behrni teef pee slolas mahzibam. Sobins tagad noliks masīt un wiſi strihdini aplius pret tahdu poslu. Baur laru nodarita slahde neaprakstami leela, ta la masa ūuma, sueu Anglija sneegs pehz salihguma, nepeetits atlihdsinat lora slahdi, pat ja validdsiba tiktū padarita 10 laht leelaka. Atraintnes un bahrini, faktropotee, truhkuma zeeteji un muhsu behrni no slahdes sumas loti was ko dabuhš. Tapehz mehs laischan kļajā scho rastu. Wiſas labprahdigas dahwanas eematsojamas „Het Generale Boeren HulpFonds“ lase, tās tīss illestotās weenīgi tem mehrkleem, slahdeem tas

no dahwatajeem nolemtas. Mehs tapebz lubdsam, lai daschadā semēs jau pastahwoſchas bubru palihdsibas komitejas kopei peedalaſ pee ſcha darba. Reiſe mehs ari apzefosim wiſai ſemeſ, kureas pastahwo ſchahdas komitejas, lai to organizaſiin pabalſtitu." Paralſijuschees ſem ſchās uſſauſmes Dewets Bota un Delarejs. Waj labprahrigām dahwanam teefchan peetiks, laut zil eewehrojamā mehrā maſinat poſtu, par to nū gan jaſchaubaſ. Buhru wadoni flaita 3 milj. mahrizinu, la angli mafſa, par wiſai maſu ſumu. Bet la zaur labprahrigām dahwanam ſanahls pat puſe waj trefchā dafa no ſchā ſumas, foti gruhti tizams. Buhru wadoni buhtu gudral darijuſchi, ja tee reiſe greeſtos pee holandeeschu un angli bankeereem un mebginajuſchi pret ſemeſ eelihlaſchanu ſatihlo leelaku aijnebmumu, lo uſbuhwet iſpoſitās farmas un eegabdatees fehlu, lopus un darba riſlus. Ka ſchimbreihſchan buhtu eespehjams ſatihlot aijnebmumu, par to gandrihs na lo ſchaubitees: wiſā Wakara-Giropā dauds swabedu kapitalu kurei dabonami pret deesgan ſemeem prozenteem, ja ween tee gahdats par droſchibu. Un droſchibu buhru tautina wareti dot, jo ſemeſ ihyachumi tai paleef.

Rumania. Amerikanu waldiba rumanu schibda jautajumā pēcītāpūsēs. Lēcta tāhda, tā bes angļu waldiba neweenas zītas walstis waldiba naw amerikaneem pēcītāpūsēs wišas lībds schim ar laipnecm wahrdeem išwairijschās. Iſ to tad nu ari rumanī fanebmūchi duhschu un iſſtaidrojuschi, tā amerikanu walstis sekretara Hejs note nothmejo eejaukschānas mehīginažumu rumanu eelschejās darīschānas u to rumanī newarot neweenai ūveschāi waldibal atlaut. Un duhschigais Hejs us to gluschi ūplazis un amerikanu ofizīspā awīses nu galvu nosahrūschas „iſſtaidro”, tā Hejs jau an negrībejis eejauktees rumanu darīschānas, tas tilai grībeji masleit darit eespāidu us eiropēeschū pahrīezi. Heju u ūsinās notes iſlaſchanu ūspeedusčas amerikanu awīses, (?) tā ari daudzē eewehrojamee schihdi un schihdu ūabeedribā Amerīlā. Tāhdejadi tad Hejs iſralīta ūew gluschi netizamī nabadsības apleezi, tas labvees waditees no schihdu ūabeedribi ūscheħlabam un naw pārisam pats pahrebaudijis leetu. Ja Hejs buhtu pažinīs rumanu apstāklus, tad tas buhtu ūnajis, tā wehl noscheħlojamati, nela schihdi Rumanija rumanu paſchu ūsmeecli, kuri wahrīst ūem ūmagas nodokt un ūmes ūrentes nastas ūmes ibpāschneelēm, tā tā ūtei pat zaurmebra gados reti paleel ū willt dījhīwibū. Bo par ūtei ūtupetees amerikaneem ūenahk prahī, jo ūtei ūneſi ūfault pēhž ūalihsības.

Amerika. Presidents Rusvelts pee neslaimes gadijumi
Vitsfildā (tur ta rati tīla no elektroša tramwaja sadragati-
bijis masleet eewainojois sahjas zeli. Rusvelts us eewaino-
jumu negreesis wehribu, bet pebz is ta zehlees augons, sa-
tam dārijis daudz sahpes un bijis galu galā jaoperē. Abrī-
pebz operācijas pagehrejušchi, lai presidents isturas mēri-
un tublit nestāigā, bet pee presidenta straujās dabas mo-
zerības, la tas palkausis abrīstem. Tas tagad zelo aplahi-
un tura runas pret tresteem un fawu nablamo politisu. —
San-Lui pilsektā islaidis armenu komitejas presidents un
ajinajumu par labu Turzijos armeneem. Usaizingajumā teitī-
ka armeni pelnot daudz wairāk lībdsjuhtibas, la Rumanija
schibdi, esot fowadi, la walstselektars Hejs gan schibdu lab
islaidis sporigu noti, zilwežibas wahrā, bet nelektoees ū
par armeneem, pret kureem taisni turli isturotees ūoti ne-
zilwežigi. Jau 1895. un 1896. g. buhtot Amerika wareju-
gahbt simtētuhstīscheem armeneem dīshvību, ja ta to buhto
gribejuse. Schimbrihschom Amerikā vastahwot ūoti siļp-
strabwa par labu-armeneem, kapebz buhtot ari reise, t
waldiba pazeltu fawu balsi.

Dienvid-Amerika. Seemelamerikani mehgina es
jaultees Kolumbijas darischanas, bet generalis Salosan
fazehla fibru protestu, par furu jenki gan nu mos
behda. Wini atfauzas us 1846. gada libgumu, pebz sur
Panamas jemes schaurumam wajaga buht neitralam
Seemel-Amerikas lara fugi dabujuschi pwebli sling
usraudfit "Pan-Rigu", par fure doma, ta tas grib apschaudi
tahdu Kolumbijas dumpineelu pilsebtu, tapat ta twaikoni
"Restaurador" to mehgina ja darit ar dumpineelu pilsebtu
Bolivaru. Seemel-Amerika passioja Kolumbijai, la win
newarot geest tahdu weltigu apschaudi schauu, bet Kolumbija
eelschejas darischanas wina gan neeejauschorees. Tomek
neween Kolumbijai, bet ari zitur dienvidamerikani fasleja
pret jenki ustabschanoes. Ta peemebram Argentinas awise
"Prensa" seemelamerikaneem pahmet imperialismu un ta u
peemebru norahda us winu mehgina jumu pee Panama
schauruma zelt malta salvatus. Awise frdas par to u
apgalwo, ta seemelamerikaneem naw nelahdas teesiba
aissargat Dienvid-Ameriku, lura nezeitishot, ta winas dar
schanas rejuvostees Eiropa raj Amerika.

Teesleeth nodata

Teepleetu jautajumi un atbildes

Jautajums. Es esmu vee tehva strahdajis iehd
diwdehsnit pirmom gadaw; waj es waru profit ailihdib
no tehwa? „M. W“ abon. Nr. ?

A t b i l d e . Nosazījumi par vezgatu waru un teesībā ir mellejami viespohrejos Baltijas priwatteešibū likums weet nolis. III. daļā, kur 201. pants paslaidro, ka behru kamehr vini no saweemī wezakeem dabū uſiuru, ir preeſtei spildit preeſchī wineemī mahju paſalpojumus (domašnī nosacīgu), bez teesības prast par to kaut labdu ari hofibū ja iayda naw wineemī teesīhi ūlita. Wijs aikaraļas no ta kā saprast teizeenu: "mahju paſalpojumi"; ūlīs teizeens te pa leelakai daſai nepareiſi saprastis un ūlūlots tā, it kā dehleemī lihds pīlīngabības ūfneegschānai buhtu bez ailihs dības jaſtrahdā tehvam, nereti ari wezakam brahlīm wijs laukū darbi. Ari if Juhſu jautajuma noprotams, ka Juhſu efat tiluſchi preeſtei strahdat ari laulu darbus par welti. Tas ir pīlnīgi prelikumīgi, jo likums aitauj wezakeemī par welti leelot ūwā labā tīla i behenu mahju paſalpojumus, t. i. paſalpojumus mahju ūaimneegzībā. Ja iurprete wezakee nodarbojas ar mahju h pīneegzību, iſgataw mahjās daschadus tuhpneegzības raschojumus preeſchī pahdro.

ſchanas, tad ari ſchahdu ruhpneezibas darbu ſtrahdaschanu no behrnu puſes wezali newar pagehret par welti, kaut gan darbi teek dariti mahjās un ne laukā, jo ſcho darbu noluhts nam palihdsiba "mahſaimneezibā, bet palihſibā pee naubas velnitschanas. — To paſchu likumu 204. pants dod jau ſeptinpadſmit gadus wezali behrnam teefibū patſlahwigi iſ- wehlet ſew dſhwes lahrtu, vebz ſawas patiſchanus un dahmanam, un ja wezali negrib to peelaut, waj grib wehl ilgal par welti kalpinat ſawā labā behrnu, tad ſeem ir teefibā par to pahrſuhdſet bahriku teefai, kura tad iſſpreesch, waj dehls (jeb waj meito) atlaifſchanas iſ tehwa kalpibas waj nē. Kamehr behrni nam wehl ſafneeguſchū pilnus gadus, wiñi tikai ar ſewiſchku aibildnu aitauju war nosleht ſihgumus ar ſaweeem wezaleem, kā to noſala 213. pants; vilngadigi behrni ſchā ſinā nam nekahdejadi aprobefchotii. Ja Jums nam bijis ſchahda ſewiſchku aibildna, tad teefia neveeſpreediſ Jums atlihdsibu par ſtrahdaschanu iehwam libhs pilngabibai; bet vebz vilngadibas ſafneegſchanas Juhs wiſadā ſinā warat prafit otlihdsibu par darbu pee tehwa. Sawas teefibas us atlihdsibu Juhs warat peerahbit us wičpahreja pamata ar raktiſlu ſihgumu, ja tahds ir, waj ar leezeeneeleem, ſas ap- leezina, zik ilgi juhs iehwam falpojat un par lahdu algu; ja alga nebijia zeeti nolihgti, tad leezeeneeleem — leeipratejeemi jaufrechda, lahdu algu ian̄i appgabalā par to darbu mehdſ wiepahre mafsat.

Uhtrupes (torgi)

Leepajaas aigabalteefü pahrdos:
11. novembril. Grihw-Raleju m. Regē, 21. deñ. Ieelaas, peedj. par. 146 r.,
hinnar 140 r. meehri 1000 r.

Tergus finae

Rīga, 18. septembrī.

Kabibas zenaas Rīga ūchimbrīščam ūchabdas:
 Rudīši, freemē, uſ 120 mahzīnu pamata mafšā: 74—75 ſap.
 pudā; Kuriemes ūchbi ūchabweti — ſap. pudā.
 Kweefchi, 120st mahzīnu ūmagi Šibitijas ūweefchi mafšā
 89—91 ſap. pudā; Kuriemes ūreeschi mafšā pēbz labuma — ſap. pudā.
 Meeschī, uſ 13 mahzīnu pamata mafšā 67—68 ſap. pudā;
 112 mahzī ūchbw. meeschīs vob 70 ſap. pudā; Kuriemes 100 mahzī
 — ſap.
 Ausas, labās gaifchās mafšā 74—75 ſap. pudā; ūchabwetas ausas
 mafšā — ſap. pudā; Kuriemes ausas mafšā — ſap. pudā,
 ūcrenu neschabwetas ausas mafšā 69—70 ſap. pudā.
 Ūchabwetas ūllas ūtakchi. ūtakcīes mafšā 96—99 ſap. pudā

Linfektsiu elas rauksi, jaotsemine maha 93-95 lap. puu
treemu liefektsiu elas rauksi maha 93-95 lap. puu.
Linfektsias. Stepuži seblas us $8\frac{1}{2}$ proz. pamata maha
163-165 lap. Brahka seblas, schawwetas — lap. puu.

Bažtības zemass atgāz:

Imp. 29-30 | Модернизация промы | Imp. 40-50

Sweefis, mahrgānā	28 - 35	Mebus fchuhānā, mahrg.	40 - 50
Gulba sweefis, mahrg.	38 - 45	Mebus tezinat, mahrg.	35 - 40

Gaibas ūdens, mārķa-	38-43	Rečīgās vācīmī, mārķa-	5-6
Kublēs gata, mārķa-	16-20	Strīvi, mārķa-	5-8
Wedricha gata, mārķa-	10-15	Swaigis ūdens, mārķa-	15-25
Schahweta atīas gata,		Rati, ūdens ūdensētēti	
mārķinā	10-14	milti, mārķa-	5-6
Swaigis atīas gata,		Rudis milti, vīdu	55-90
mārķinā	9-15	Aħħolsi, mārķa-	4-9
Tela gata, mārķinād	12-20	Uumberi, mārķa-	6-12
Schahwets skolnīks, m.	18-25	Jahinogaš, mārķa-	7-10
Schahw. spēlis, mārķa-	18-20	Amenes, mārķa-	18-25
Bikas, gabalā	4-8	Kirsht mārķa-	18-20
Bahlī pahri	60-80	Dschidwenu mārķinā	3-4
Pidies gab.	70-120	Blumes, mārķa-	7-10
Sofis, gab.	120-180	Brueħliens, mārķa-	4-5
Kaltuvi	20-400	Sehnies blodinā	10-15
Abes, gabalā	55-65	Netenes,	7-10
Ruben, gabalā	80-100	Lafis swaigs mārķa-	50-60
Ratupeti ungrā	101-110	Lafis schahw.	75-80
Salīs peens, stopā	7-10	Reņels, schahw., 100 g.	30-50
Stāpīs ležjuns, stopā,	50-60	Bretlini, schahw., 100 g.	25-40
Beek's peens mārķa	4-5	Bretlini, īapl. kāplā	6-7
Kupinats peens, mārķa	6-7	Lihħadlas (weċċejā) mār-	15-20
Olat, rōla	120-130	plauschi u. g.	18-22
Sidpoli, mārķa	5-7		

Kudsi us 120 mahzīnu pamata mafṣā 74—75 lap. pudā.
Meeschī 103 mahz. mafṣā — lap.
Mweeschi (puhri) mafṣā — lap. pudā.
Grīki 100 mahz. mafṣā — lap.
Musas, baltas, paratas 66—69 lap. pudā, labatas baltas 76—81
lap. pudā, mečas 68—72 lap. pudā.
Rūjjas. Rūpjās Rūjjas mafṣā 62—64 lap. pudā; widejas Rūjjas
mafṣā 59—61 lap. pudā un smallas Rūjjas mafṣā 58 lap. pudā.
Linschflas, 7 mehri, 163—164

Tondu un oficiu Eusebi. Rigă. 17. septembri.

Gebrtsniripatna nand

Wehrspapirų papiraus.				Užs. Bährd.
5	pros. 5. infstripgija no 1854. g.			113 —
5	premiaš aisehmuunu 1. išlaid. no 1864			464½ 468½
5	" " 2. " 1866			354 358½
5	" " muisčin. agrarb. no 1890.			288½ 292½
4½	eejch. aisehmu. no 1893			99½ 100½
4½	" " 1. išlaid. no 1876			— —

